

vise, at vi vilde gjøre, hvad der stod i vor Magt for at gennemføre dem; hvad Bølgeme i Tilfald dertil havde givet deres Stadsfæstelse ved at vælge os. Vi forsøgte strax i det Haab, at selv det nuværende Ministerium dog noget vilde lade sig paavirke af Udfaldet af disse Valg, at fremkomme med disse forskjellige Reformforslag, som vi allerede i de seneste Aar forud havde arbejdet for, men uden Nytte. Vi prøvede, om Ministeriet dog ikke kunde være tilbøieligt til at nærme sig til dette Folkethings nye Flertal for at underhandle med os om at faae Forslagene bragte i en Skikkelse, som man kunde blive enig om; men det viste sig, at Ministeriet ikke paa noget Punkt stillede sig anderledes til det nye Flertal i Folkethinget, end det havde stillet sig til det gamle. Vi fik endog en Jølelse af, at Udfaldet af disse sidste Valg pberligere havde virket modfat paa Ministeriet, idet, om end Modstanden ikke blev stærkere, dog den Maade, hvorpaa man udtalte denne sin Modstand, blev stærkere, end den tidligere havde været. Jeg kan med Densyn til vor Optræden her henholde mig til, hvad det ærede Medlem for Christed Amts 4de Valgfreds (Schjorring) nys sagde. Han sagde, hvad der er fuldkommen rigtigt, at vi begyndte denne Samling saa roligt og sindigt, at Mange omkring i Landet endog bleve urolige over, at vi vare for rolige. Det er sandt, vi begyndte aldeles roligt og sindigt, fordi vi vilde erfare, hvorledes Ministeriet vilde stille sig, førend vi tænkte paa at gaa det imod. Dernæst sagde han, at saa fulgte det ene Skridt konsekvent paa det andet. Det er rigtigt, da vi mærkede, hvorledes Ministeriets Stilling til os var, begyndte vi jevnt og sindigt at se, hvad vi kunde udrette ved at lade denne Misstemning overfor Ministeriet komme til Syn. Han sagde ganske rigtigt, at det ene Skridt fulgte konsekvent paa det andet. Vi fremkom med de Dagsordener, eller, som det ærede Medlem rettede sig selv til, den Dagsorden, som han tilsidst kunde udenad — jeg antager for Overrigt, at det ærede Medlem kunde den udenad allerede den første Dag, da den jo var saa kort, at det ærede Medlem med sin overordentlig store Opfattelsesevne ikke maatte behøve lang Tid til at lære den udenad; men disse Dagsordeners kjende vi jo. Vi hørte jo af nogle af Regjeringens Medlemmer, at det er faktisk rigtigt, hvad disse Dagsordener indeholdt; vi hørte jo, at vore ærede Modstandere ved Binduet kunde begynde at stemme for dem — at de ikke holdt ud, er jo deres Skyld — fordi de mente, at det var fuldkommen rigtigt, hvad der stod i disse Dagsordener. Om dem har der altsaa slet ingen Menighed været, vore Modstandere og Ministrene have været enige med os i, at disse Dagsordener indeholdt Sandhed. Saa kom det næste Skridt, som bestod i, at vi indgav en Adresse til Kongen, hvori vi allerunderdanigst fremstillede for Hans Majestæt, hvorledes Stillingen var; vi sagde ham rent ud, at det nu havde viist

sig for os, at det var os umuligt at samvirke med det nuværende Ministerium, at vi havde maattet opgive Haabet om og Troen paa enhver Samvirken med det nuværende Ministerium, fordi det havde viist sig, at en slig Samvirken ikke lod sig tænke. Det var det næste Skridt, vi gjorde. Dersom dette Skridt havde haft Virkning paa det nuværende Ministerium, vilde vi have været forstaaede for det Spørgsmaal, der nu ligger for. Dersom Ministeriet efter den Forklaring, som den ærede Finantsminister har givet os, havde besluttet at spørge Folket om det gav os Medhold i vor Erklæring om, at vi ikke kunde samarbejde med dette Ministerium, saa havde vi været videre, end vi nu ere, saa havde vi altsaa kunnet vente, hvis det ikke allerede var kommet, et Resultat paa, om Bølgeme, om Folket billiger vor Optræden eller ikke, og da vilde vi have været forstaaede for at gjøre det Skridt, der her er Tale om. Men det ærede Ministerium fandt ikke dette raadeligt, det besluttede, efter Hans Majestæts Befaling, at blive, og det besluttede ogsaa efter sin Visdom, at vi skulde blive, uagtet det var godtgjort, at vi slet ikke kunne arbejde sammen med Ministeriet. Jeg kan derfor aldeles ikke forstaa, hvorledes det høie Ministerium siden den Tid har kunnet vente eller tro paa, at den Samvirken skulde komme, som det saa officielt var fundgjort, ikke var tilfede og ikke venteredes at komme; det er altsaa ikke vor Skyld, at vi ere naaede til det Punkt, hvorpaa vi nu staa. En Erklæring, som den, jeg var med til, at afgive gennem Adressen, vilde jeg undse mig for at have afgivet, dersom jeg ikke nu vilde gjøre det næste Skridt. Jeg vilde ikke turde møde mine Bølgere Ansigt til Ansigt, naar jeg efter at have deltaget i hint Skridt og afgivet hin Erklæring efter min fulde Overbevisning og faaet til Svar, at jeg slet ikke forstaa Grundloven og fuldstændig har miskjendt den, saa havde standset og slet ikke gjort det næste Skridt. Gjorde jeg dette, ser jeg ikke, hvorledes jeg senere vilde kunne hevde min Stilling her i Thinget, og jeg ser, da heller ikke, hvorledes jeg med noget som helst Mod eller Konsekvents vilde kunne fastholde min Mening i Fremtiden, naar jeg saaledes strax standfede paa Grund af en Erklæring fra Ministeriet om, at jeg ikke forstod Grundloven, og løb min Bet fra den Sag, som jeg efter min fulde Overbevisning havde erklæret mig for. Nei, dette kunde ikke falde mig ind, og det kan ikke falde mig ind. Det ærede Ministerium har ved ikke at tilraade Hans Majestæt at opløse Folkethinget tidligere, nødet mig og flere med mig til at gjøre dette Skridt. Naar vi se tilbage, er det saa ikke Noget, vi Alle maa indrømme, hvad jeg i det Enkelte ikke skal gjentage, da det allerede er sagt, at det i disse Aar, Aar for Aar, Dag for Dag, har viist sig, at det nuværende Ministerium staaar paa et helt andet Staudpunkt end det nuværende Folkething? Have vi